

Huvudman

Torparskolan i Växjö kommun

Ärendet

Tematisk tillsyn av genomförandet av garantin för tidiga stödinsatser vid Torparskolan i Växjö kommun

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Växjö kommun anmärkningar avseende brister rörande genomförandet av de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklassen, beslutsgången avseende undantag av elever utifrån särskilda skäl i förskoleklassen, samt samråd med specialpedagogisk kompetens vid utvärdering av extra anpassningar i förskoleklassen och lågstadiet. Växjö kommun ska senast den **15 januari 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen för redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet får inte överklagas enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:5199) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för en tematisk tillsyn av garantin för tidiga stödinsatser inlett en tillsyn av Torparskolan i Växjö kommun.

Syftet med denna tematiska tillsyn är att bedöma om skolor genomför garantins olika moment i enlighet med bestämmelserna.

Tillsynen har genomförts genom digitala intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens samt med rektorn. Vidare har dokumentation granskats, bland annat förteckning över personal och dess kompetens, beskrivningar av arbetet med garantin för tidiga stödinsatser, samt en beskrivning av elevernas kunskapsutveckling eller måluppfyllelse i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Obligatoriska kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår följande.

Lärarna använde de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass under höstterminen 2022 och början av vårterminen 2023. Det framgår i intervjuer att arbetet har påbörjats i augusti 2022 men att delar av "Hitta matematiken" först genomfördes under januari månad 2023. Att flera elever varit sjuka har framförts som förklaring till att kartläggningsmaterialen inte gjorts enligt skolans plan.

I årskurs 1 användes de nationella bedömningsstöden under höst- och vårtermin 2022/23. Skolan gjorde under höstterminen delarna "Läsa" och "Skriva" i ämnet

svenska och de muntliga delarna kring "Taluppfattning" i ämnet matematik. På vårterminen gjordes i sin tur delarna "Läsa" och "Skriva" i svenska med alla elever och de skriftliga delarna i "Taluppfattning" i matematik med alla elever. De muntliga delarna i "Taluppfattning" gjordes däremot enbart med de elever som inte klarat mellannivån på höstterminen. Detta på grund av brist på tid och resurser. Samtliga elever har genomfört de delar av bedömningsstöden i årskurs 1 som genomförts.

De nationella proven har genomförts i årskurs 3 under veckorna 11– 17. I årskurs 3 har samtliga elever genomfört de nationella proven.

I förskoleklass har en elev på grund av personliga omständigheter undantagits från att göra de nationella kartläggningsmaterialen. Beslutet har tagits av elevens lärare i samråd med specialläraren. Rektorn, som visserligen haft kännedom om de omständigheter som legat till grund för att eleven undantagits, har inte fattat beslutet.

Rättslig reglering

I förskoleklass ska Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet (dnr 2019:567) och kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande (dnr 2019:568) användas. För varje elev ska läraren använda kartläggningsmaterialen vid avstämningstillfällen under höstterminen (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordning [2011:185], 2-5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass, SKOLFS 2019:16).

I årskurs 1 i grundskolan ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling (dnr 2019:563) användas i ämnena svenska och svenska som andraspråk och Skolverkets nationella bedömningsstöd i taluppfattning (dnr 2019:564) användas i ämnet matematik. För varje elev ska läraren använda bedömningsstöden vid avstämningstillfällen under både höstterminen och vårterminen (9 kap. 22 b och c §§ skolförordningen och 2 – 4 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan, SKOLFS 2016:66).

I årskurs 3 i grundskolan ska nationella prov genomföras på vårterminen i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Ett nationellt prov består av flera delprov som samtliga ska genomföras under en viss period, vilken för läsåret 2022/23 var den 13 mars till och med den 17 maj 2023 (9 kap. 20, 21, 22 och 22 a §§ skolförordningen och 5 § SKOLFS 2021:69).

Om det finns särskilda skäl får rektor besluta att en lärare inte behöver använda kartläggningsmaterial, nationella bedömningsstöd eller nationella prov, eller delar av dessa, för enskilda elever (9 kap. 20 § skolförordningen, 6 § SKOLFS 2019:16 och 6 § SKOLFS 2016:66).

Skolinspektionens bedömning

Av Skolverkets föreskrifter framgår att de nationella kartläggningsmaterialen ska genomföras under höstterminen. Utredningen visar att skolan, på grund av att flera elever varit sjuka, inte kunnat genomföra kartläggningsmaterialen inom den föreskrivna tiden. Delar av kartläggningsmaterialen har därför genomförts på tidigt på vårterminen. Med anledning av detta anser Skolinspektionen att det är en brist.

Vad gäller skolans arbete med genomförandet av de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 gör Skolinspektionen följande bedömning.

Av Skolverkets föreskrifter framgår det att de nationella bedömningsstöden ska genomföras för samtliga elever i årskurs 1 under både höst- och vårtermin. Endast om särskilda skäl föreligger får en elev undantas från att genomföra materialen.

Utredningen i ärendet visar på att skolan genomfört stora delar av de nationella bedömningsstöden i enlighet med föreskrifterna. Det framgår dock att inte alla elever genomfört samtliga delar av det nationella bedömningsstödet i matematik. Anledningen som uppges är att det saknas resurser och tid. Skolinspektionen bedömer således att det är en brist att samtliga elever inte genomfört samtliga delar av bedömningsstöden i matematik under vårterminen. Den anledning som personalen på skolan uppgett förändrar inte Skolinspektionens bedömning.

I ärendet framkommer det att en elev i förskoleklass inte genomfört de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass. En elev får undantas från att genomföra kartläggningsmaterialen efter beslut av rektorn om det föreligger särskilda skäl. Utifrån vad som framkommit i ärendet ifrågasätter inte Skolinspektionen beslutet om att eleven ska undantas. Däremot framgår det av utredningen att beslutet inte fattats av rektorn. Skolinspektionen bedömer därför att det är en brist.

Uppföljning och överföring

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår i huvudsak följande följande

Flera elever har haft extra anpassningar under läsåret 2022/23 där specialpedagogisk kompetens varit direkt involverade i genomförandet av anpassningen. Dessa extra anpassningar följer ett roterande schema där specialpedagogisk kompetens under fem veckor har särskilt fokus på en årskurs. I slutet av dessa veckor utvärderas insatsen. Vad gäller extra anpassningar som lärarna själva genomfört inom ramen för den ordinarie undervisningen när det upptäckts att sådant stöd behöver ges i matematik, svenska och svenska som andraspråk är däremot inte specialpedagogisk kompetens delaktiga i utvärderingen utan utvärderingen görs av lärarna själva. Av intervjuerna med skolans specialpedagogisk kompetens och rektorn framgår att det själva identifierat brister i skolenhetens rutiner gällande extra anpassningar och har därför påbörjat ett utvecklingsarbete.

I slutet av förskoleklass och i slutet av lågstadiet genomförs en överlämning till den lärare som ska ansvara för eleverna i nästkommande årskurs. Vid överlämningen framgår det vilka elever som kan vara i behov av fortsatta stödåtgärder samt vilket stöd eleven fått under perioden. Specialpedagogisk kompetens deltar vid dessa möten. Lärarna som undervisat eleverna i årskurs 3 deltar även på den första klasskonferensen under höstterminen då eleverna går i årskurs 4. Detta för att underlätta överföring av exempelvis extra anpassningar.

Skolans personal med specialpedagogisk kompetens är utbildade till speciallärare och specialpedagog.

Ingen av lärarna i förskoleklass eller lågstadiet har specialpedagogisk kompetens.

Rättslig reglering

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan och sameskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 3 kap. 5 § skollagen (extra anpassningar) i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. (3 kap. 4 b § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid uppföljning enligt 4 b §. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 3 behöver inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att extra anpassningar som lärarna själva arbetat med i klassrummet i svenska, svenska som andraspråk och matematik inte följs upp och utvärderas i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. I stället är det ansvarig lärare som själv utvärderar och följer upp de extra anpassningar som givits i klassrummet. Något samråd kring uppföljningen har således inte skett, vilket är en brist.

Skolinspektionen anser att utredningen visar på att resultaten av uppföljningarna av elevernas extra anpassningar överförs till behörig lärare i slutet av förskoleklass och i slutet av lågstadiet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Växjö kommuns verksamhet vid Torparskolan har inte uppfyllt författningarnas krav gällande att personal med specialpedagogisk kompetens ska delta i utvärderingen av de extra anpassningar för ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik som getts elever i förskoleklass och i lågstadiet, samt att

de uppfyllt författningarnas krav vad gäller genomförandet av nationella kartläggningsmaterial under höstterminen 2022 i förskoleklass.

Utredningen visar att rektorn är medveten om brister i rutiner gällande extra anpassningar och har påbörjat ett utvecklingsarbete i syfte att åtgärda detta. Utredningen visar även att kartläggningen i förskoleklass slutfördes under inledningen av vårterminen 2023 och att skolenheten i övrigt genomfört alla delar av de obligatoriska kartläggningsmaterialen, bedömningsstöden och nationella proven. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att bristerna är att anses som mindre allvarlig och tilldelar Växjö kommun en anmärkning för dessa.

Delområde utan konstaterade brister

Särskild bedömning och planering av insatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn samt av ingiven dokumentation framgår följande.

I förskoleklass, årskurs 1 samt i årskurs 3 har det efter genomförande av de obligatoriska materialen funnits elever som visat indikation på att inte uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i de aktuella ämnena. För de elever där det funnits en sådan indikation har det genomförts samråd med skolans personal som innehar specialpedagogisk kompetens. Detta har skett vid särskilda möten i anslutning till genomförandet av de obligatoriska materialen. Eleverna som bedömts vara i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd har fått det i de aktuella ämnena. Av intervju med lärare samt personal med specialpedagogisk kompetens framgår att personal med specialpedagogisk kompetens är involverad vid planeringen av extra anpassningar i de aktuella ämnena i förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 3.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. En särskild bedömning ska även göras i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. (3 kap. 4 § första stycket skollagen).

Ansvarig förskolelärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 3 kap. 4 § skollagen. (3 kap. 4 a § 1 p. skollagen).

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. (3 kap. 4 § 2 st. skollagen, 3 kap. 5 § skollagen och 3 kap. 7 § skollagen).

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller för anmälan till rektor om särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i sådant fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn. (3 kap. 4 § 3 st. skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid planering av extra anpassningar när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. (3 kap. 4 a § 2 p. skollagen).

Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 1 och 2 behöver inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § 2 st. skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att, i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, genomföra särskild bedömning av elevs kunskapsutveckling och planera extra anpassningar.

Beslutet har fattats av utredare Fredrik Asplén.

Utredare Johan Runemark Brydsten har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Robert Sondell medverkat.